

DemensKoordinatorer i Danmark

Demens og ensomhed – to tabuer vi fortsat skal arbejde for at få afskaffet

Erik Clausens film "Mennesker bliver spist" har netop haft premiere, og Clausen forstår på sin helt egen facon at vise, hvor fortabt et menneske, med en demenssygdom, kan være. At filmen også er morsom, er en yderligere fordel.

En anden film "Still Alice" har premiere den 12. marts. Det er uden tvivl en helt anden type film, men jeg sikker på, at disse to film vil øge kendskabet til, hvad det er, der sker, når et menneske rammes af en demenssygdom.

Forhåbentlig vil filmene også medvirke til en øget åbenhed overfor de mennesker, der får en demenssygdom. Det mener jeg, fortsat vi har brug for ikke mindst i befolkningen, hvor demens stadig er et tabu.

Christine Swane skriver i "Livet med demens" i 2014: "Når man får en demensdiagnose, kommer man til at indgå i "gruppen af mennesker med demens", man bliver måske "Alzheimerpatient"; uanset om man vil det eller

ej. Som ægtefælle eller barn bliver man automatisk "pårørende til et menneske med en demenssygdom". Man placeres i en ny kategori, som omgivelserne har forudfattede, ofte negative og frygtprægede forestillinger om".

Denne nye kategori er karakteriseret af, at uvidenhed og fordomme spærrer for den anerkendelse og forståelse, mennesker med en demenssygdom har allermost brug for.

Folkebevægelsen mod ensomhed vil forebygge ensomhed

Mennesker, der lider af ensomhed, placeres også i en uønsket kategori, og få vil sige til andre, at de er ensomme. Også her er tale om et tabu. Flere end 40 organisationer har dannet Folkebevægelsen mod Ensomhed og dermed sat sig for at prøve at mindske ensomheden, samt at oplyse om ensomhed. Målet er at halvere antallet af ensomme danskere inden år 2020. Isolation, ensomhed og demenssygdom hænger sammen, hvilket en finsk undersøgelse (CAIDE-undersøgelsen) - præsenteret på demensdage i 2009 - viste.

CAIDE-undersøgelsen (Cardiovascular Risk Factors, Aging and DEmentia) havde fulgt 1449 personer, fra de var midaldrende og ca. 20 år

frem, for at finde ud af hvilke faktorer, der spiller ind i forhold til udviklingen af en demenssygdom. De konkluderede, at hvis man lever alene, når man runder 50 år, er risikoen for at udvikle en demenssygdom højere end for mennesker, der lever sammen med andre.

Risikoen er op til syv gange højere, hvis man pludselig bliver alene som følge af skilsmisse eller partnerens død, frem for hvis man har levet alene det meste af sit liv.

I 2012 udgav det internationale Alzheimerforbund rapporten "Overcoming the stigma of dementia", hvoraf det fremgår, at op til hver fjerde person med en demenssygdom, direkte har undladt at fortælle om deres demensdiagnose.

INDHOLD:

Leder	1
Nyt fra Socialstyrelsen	2
Demenslandsby i Holland	4
Demenslandsby på Fyn	11
Byggeprojekt demensalliancen	13
Indretning af demensegnede boliger	15
Botilbud til yngre demente	18
Krisehjælp skal forebygge sygdom	20
Demens og digitalisering	20
Motion, kultur, demens	21
Rim og remser: Min gode ven	23
Nekrolog: Marianne Engel	24
Aktivitetsskalender 2015	25

Nyt fra Socialstyrelsen

Iben Stephensen, programleder på demensområdet, Kontor for ældre og demens

Grunden hertil er angsten for fordomme og stigmatisering, som kan føre til isolation og ensomhed.

Jeg nærer det samme håb, som en ægtefælle til en mand med Alzheimers sygdom sagde, da de besøgte mig i demensklubben: ”Jeg håber, at ”Folkebevægelsen mod Ensomhed” også husker at arbejde for os, der har en demenssygdom inden for dørene – vi har nemlig ikke kræfter til det selv”.

Demensalliancen vil skabe større fokus omkring demens

Et andet fællesinitiativ er Demensalliancen, der blev dannet i 2014. Alliancen har holdt flere møder, etableret en hjemmeside og har gang i forskellige arbejdsgrupper.

Jeg er som formand for DKDK med i gruppen, der arbejder med rehabilitering.

Vi drøfter demenskoordinatorernes vigtige rolle i rehabiliteringsindsatsen, og målet er, at der udarbejdes et charter, som kan præsenteres på Folke-mødet på Bornholm i juni. Der er store forventninger til, at Demensalliancen kan skabe viden og politisk pres.

Jeg tror, at de to film, Folkebevægelsen mod ensomhed og Demensalliancen hver for sig og tilsammen er med til at ændre befolkningens syn på demens. Det er der brug for!

Lone Vasegaard
Formand

Denne gang med nyt om de to nye projekter på demensområdet, der blev vedtaget i forbindelse med satspuljeforhandlingerne. Desuden nyt om metoden til forebyggelse af udadreagerende adfærd.

Satspuljeprojekter på demensområdet

I forbindelse med satspuljeaftalen, der blev indgået mod slutningen af 2014, blev en række nye initiativer sat i gang, som har fokus på demensområdet.

To puljer, der vil blive beskrevet kort senere, har styrelsen ikke en større aktie i, da puljerne ligger hos Puljeadministration i ministeriets departement.

De to andre projekter, der nu er under forberedelse i Kontor for ældre og demens, er dels projektet ”Demensrejsehold”, som skal uddanne demensnøglepersoner i plejeboliger.

Dels et projekt, der skal afprøve et redskab til dokumentation og refleksion i forhold til forskellige former for ændrede adfærdsmønstre hos personer med demens.

Demensrejsehold

Det første projekt fokuserer på at udvikle kompetencer hos centrale nøglepersoner på plejecentre i et antal af landets kommuner. Det skal ske ved, at det såkaldte ”rejsehold” giver forskellige

former for kompetenceudvikling, der skal tilføre ny viden til en mindre gruppe medarbejdere, som enten er nøglepersoner allerede, eller som kan blive det.

Rejseholdet vil være en fleksibel gruppe af fagfolk, som kan bidrage med forskellige former for viden indenfor en række temaer. Der vil derfor formentlig ikke være tale om ét samlet rejsehold men forskellige kombinationer hos de deltagende kommuner. Sammensætningen af fagligheder vil derfor især afhænge af de faglige temaer, der er fokus på i den enkelte kommune.

Hvilke temaer, det bliver, vil blive afgjort på baggrund af en behovsundersøgelse, som styrelsen gennemfører i dette forår. Målet vil være at identificere hvilke faglige problemstillinger, det vil være mest aktuelt at planlægge kompetenceudvikling indenfor.

Samtidig vil det være et indsatsområde at tilføre viden om, hvordan man kan udfylde en rolle som nøgleperson, samt at sikre den rette ledelsesmæssige og organisatoriske forankring.

Her vil projektet støtte sig til erfaringerne fra metoden til forebyggelse af udadreagerende adfærd, der beskrives i det følgende. Der forestår et stort planlægningsarbejde, og tidligt i en projektfase kan der dukke ny viden og andre muligheder op. Derfor kan det være, at den endelige udformning og struktur i projektet vil blive anderledes.